

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

NACRT

Prijedlog Zakona broj: _____

PRIJEDLOG
ZAKONA O STRATEŠKIM ROBNIM ZALIHAMA

PRIJEDLOG ZAKONA O STRATEŠKIM ROBNIM ZALIHAMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNIH PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Važeći Zakon o državnim robnim zalihama donesen je u travnju 1998. godine i stupio je na snagu 20. svibnja 1998. godine.

Prethodnim Zakonom o državnim robnim zalihama donesenim 1994. godine bilo je određeno da se robne zalihe koriste za osiguranje potreba u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti države te velikih prirodnih nepogoda i za intervencije na tržištu radi osiguranja stabilnosti tržišta u slučaju većih poremećaja ili sprječavanja nastupa većih poremećaja na tržištu.

Zakon donesen 1998. godine u osnovi je zadržao stvaranje i korištenje robnih zaliha za spomenute namjene. Međutim, Zakonom je prvi put uvedeno razdvajanje robnih zaliha na stalne robne zalihe i tržišne robne zalihe, pri čemu je kao temeljno opredjeljenje uređeno da se stalne robne zalihe stvaraju za osiguranje osnovne opskrbe:

- u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske,
- u slučaju velikih prirodnih nepogoda.

Robne zalihe, radi djelovanja na tržištu u slučaju većih poremećaja i nestabilnosti ili radi sprječavanja nastupa tih poremećaja, kad se ti poremećaji ne mogu otkloniti drugim mjerama gospodarske politike, **moгу se iznimno stvarati kao tržišne robne zalihe** kupnjom robe na domaćem ili inozemnom tržištu ili otkupom poljoprivrednih proizvoda po zajamčenim cijenama prema posebnom zakonu.

Ovom koncepcijom Zakona pokušali su se iz robnih zaliha i u poslovanju s njima "očistiti" svi nagomilani poslovi i uloge koje je Ravnateljstvo za robne zalihe imalo u ranijoj koncepciji i funkcioniranju robnih zaliha. To znači da je robne zalihe trebalo rasteretiti uloge kreditora u sjetvama, odnosno otkupa poljoprivrednih proizvoda po zajamčenim cijenama i davanje robe na zajam gospodarskim subjektima, i na taj način eliminirati komercijalizaciju robnih zaliha i njihovo funkcioniranje kao trgovačkog društva.

Prema tome, Zakonom je trebalo u osnovi robnim zalihama dati njihovu primarnu ulogu, a to je osiguranje određenih roba samo za izvanredne zakonom decidirano propisane slučajeve.

Intervenciju na tržištu robnim zalihama trebalo je svesti na samo iznimne slučajeve, kad se drugim mjerama gospodarske politike ne bi mogli izbjeći poremećaji.

Nakon stupanja na snagu Zakona, Hrvatski državni sabor u ožujku 1999. godine donio je Program stalnih robnih zaliha kojim su obuhvaćeni samo osnovni poljoprivredni proizvodi i 13 vrsta prehrambenih proizvoda te 12 vrsta neprehrambenih proizvoda, za razliku od ranijeg sastava robnih zaliha koje su sadržavale 108 vrsta proizvoda.

Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom o količinama i razmještaju stalnih robnih zaliha odredila obuhvat proizvoda i razmještaj radi što učinkovitije i racionalnije njihove uporabe u slučaju potrebe. Pri donošenju ovog akta vodilo se prvenstveno računa o dovoljnim količinama roba radi osiguranja prehrane i smještaja stanovništva na bazi 50.000 ljudi u izvanrednim okolnostima u rasponu od 15 dana do dva mjeseca (ovisno o vrsti robe).

Roba koja prema navedenim aktima nije više predstavljala stalne robne zalihe trebala se sukladno Zakonu prodavati prema tržišnim uvjetima, što se tijekom 1999, 2000. i 2001. godine kontinuirano provodi. Kako se radi o robi koja je različitog podrijetla, te da je među tom robom i određeni broj proizvoda preuzetih na temelju Uredbe o zabrani raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske iz 1991. i 1992. godine, kojima su preuzeti određeni proizvodi, a slijedom Uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske iz 1991. godine i određene nekretnine ranije u vlasništvu bivših saveznih organa, prodaja te robe i upravljanje s nekretninama odnosno njihovo privođenje komercijalnom korištenju vrlo je otežano.

Iako je namjera zakonodavca bila da se robne zalihe privedu svrsi i rasterete tržišnih robnih zaliha, odnosno otkupa i čuvanja uglavnom pšenice, praksa je u ove tri godine pokazala potpuno suprotno.

Naime, prema odlukama Vlade Republike Hrvatske Ravnateljstvo za robne zalihe je u 1998. godini bilo zaduženo i otkupilo 414.942.853,00 kg pšenice, u 1999. godini 131.765.928,79 kg, a 2000. godine 179.000 tona, što je prema odlukama Vlade i samog Zakona trebalo prodati na domaćem odnosno inozemnom tržištu. Prodaja na domaćem tržištu tijekom 1998. godine bila je neznatna, dok je pokušaj izvoza pšenice u 1998/99. obustavljen radi očekivanog slabijeg uroda 1999. godine. Prodaja pšenice, prema Odluci Vlade RH iz 1999. godine na domaćem tržištu nije postigla odgovarajući rezultat radi visoke cijene (1,24 kn/kg) i činjenice da je na domaćem tržištu bila znatna količina pšenice po cijeni ispod jedne kune zbog viška te robe na tržištu.

Otkup i izvoz pšenice tijekom 2000. godine su bili također bremeniti brojnim problemima koji su uglavnom uzrokovani primjenom neodgovarajućeg modela otkupa i izvoza. Jedino je tijekom 2001. godine prodaja pšenice na domaćem tržištu i izvoz 60.000 tona pšenice obavljen bez ikakvih problema i afera. Sva prodana pšenica na domaćem tržištu je naplaćena, a u izvozu je primijenjen komisioni model izvoza, odnosno izvoz je vršilo Ravnateljstvo putem komisionog posrednika. Ovaj model izvoza se pokazao najboljim.

Polazište u koncipiranju Programa stalnih robnih zaliha koji je Hrvatski državni sabor usvojio u ožujku 1999. godine bilo je da robne zalihe čine one robe koje su nužne za osiguranje osnovne opskrbe u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske i u slučaju većih prirodnih nepogoda.

Kriterij za određivanje vrste i količine roba je bio da se u robnim zalihamo nalaze one robe koje bi osigurale osnovnu opskrbu oko 50.000 građana Hrvatske za vrijeme od 15 do 60 dana, da se osigura osnovna oprema i materijali za zbrinjavanje građana u slučaju većih prirodnih nepogoda (poplave, potresi, požari, veće havarije komunalnih i proizvodnih sustava i tsl.).

Iskustva Domovinskog rata su pokazala da je utvrđeni kriterij dobro postavljen koga bi trebalo zadržati i ubuduće s manjim izmjenama. Pri utvrđivanju kriterija vodilo se računa o prijelaznim (operativnim) zalihamo koje bi se mogle naći u proizvodnji i trgovačkoj mreži iako je takva procjena dosta nepouzdana.

Pošto se drugim zakonima i podzakonskim propisima propisuju obveze osnivanja operativnih (prijelaznih) zaliha (naftni derivati i sl.) koje imaju drugu namjenu u odnosu na robne zalihe u doba mira, u slučajevima za koje je predviđena upotreba robnih zaliha njihova razina može imati velikog utjecaja za osiguranje osnovne opskrbe. Bez obzira što se te zalihe ne financiraju iz proračuna i što s njima ne upravlja Vlada Republike Hrvatske, mišljenja smo da Vlada mora biti upoznata o količini tih zaliha kako bi se mogla dobiti realnija procjena o opskrbi u uvjetima za koje je predviđeno korištenje robnih zaliha.

Prema postojećem Zakonu o državnim robnim zalihamo Program stalnih robnih zaliha donosi Hrvatski sabor. Hrvatski sabor, radi provedbe nadzora nad upravljanjem robnim zalihamo od strane Ravnateljstva za robne zalihe osniva Savjet za robne zalihe koji se sastoji od tri zastupnika Hrvatskog sabora i dva ugledna stručnjaka iz područja gospodarstva.

Temeljem istog Zakona, Vlada Republike Hrvatske upravlja robnim zalihamo, donosi Godišnji program robnih zaliha i ostale poslove vezane za robne zalihe.

S obzirom da je Hrvatski sabor nositelj zakonodavne vlasti, a Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u skladu s Ustavom i zakonom, te s obzirom na iskustva u primjeni važećeg Zakona, mišljenja smo da je efikasnije i učinkovitije rješenje da je cjelovita provedba zakona o robnim zalihama u nadležnosti Vlade Republike Hrvatske, a da Vlada Republike Hrvatske jednom godišnje Hrvatskom saboru podnosi izvješće o poslovanju s robnim zalihama.

Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom

Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom jesu:

- način i postupak formiranja, korištenja, obnavljanja i čuvanja robnih zaliha,
- prava i dužnosti državnih tijela u svezi s robnim zalihama,
- utvrđivanje sadržaja stvaranja robnih zaliha, kao temeljnih akata na temelju kojih se provodi stvaranje, korištenje, obnavljanje i čuvanje robnih zaliha,
- definiranje prava upravljanja državnim robnim zalihama i obavljanja poslova s robnim zalihama, kao i odgovornosti za stručno izvršavanje poslova,
- način i izvori financijskih sredstava za stvaranje robnih zaliha,
- obavljanje upravnih i gospodarskih poslova u svezi s robnim zalihama,
- način osiguravanja nadzora i ovlaštenja nadležnih državnih tijela na funkcioniranje državnih robnih zaliha.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Osnovni ciljevi Zakona o strateškim robnim zalihama su:

- da se odredi namjena odnosno potrebe za koje se formiraju državne robne zalihe,
- da se na funkcionalan i operativan, ali racionalan način odredi namjena i razina formiranja robnih zaliha i vrsta roba koje čine stalne robne zalihe,
- da se osiguraju stabilni i stalni izvori financiranja za državne robne zalihe,
- da se dio državnih robnih zaliha ne formira u robi već da se za potrebe nabave nužnih roba osiguravaju novčana sredstva,

- da se osigura učinkovito praćenje i kontrola poslovanja s robnim zalihama.

Predloženim rješenjima omogućit će se dovođenje u funkciju robnih zaliha samo za slučajeve propisane zakonom i isključiti funkciju koja je izvan sustava osnovne namjene robnih zaliha.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za stvaranje i obnavljanje robnih zaliha bit će potrebno osigurati određena sredstva u Državnom proračunu, a potrebna visina sredstava ovisit će o Bilanci i Godišnjem programu državnih robnih zaliha.

Procjenjujemo da bi za popunu roba prema Bilanci strateških robnih zaliha u vremenu od pet godina bilo potrebno oko 600 milijuna kuna.

Dio sredstava osigurat će se prodajom raspoloživih roba koje temeljem predloženog zakona više nisu u sastavu stalnih robnih zaliha.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Tekst Prijedloga zakona dan je u obliku Prijedloga Zakona o strateškim robnim zalihama.

V. PRIJEDLOG ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

PRIJEDLOG ZAKONA O STRATEŠKIM ROBNIM ZALIHAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti za stvaranje, financiranje, uporabu i korištenje te obnavljanje strateških robnih zaliha, osiguravanje prostora za njihov smještaj i čuvanje, prava i dužnosti državnih i drugih tijela u upravljanju robnim zalihama.

Članak 2.

Strateške robne zalihe (u daljnjem tekstu: robne zalihe) stvaraju se za osiguranje osnovne opskrbe:

- u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske,
- u slučaju velikih prirodnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i ekoloških katastrofa.

Članak 3.

Robne zalihe mogu se koristiti i za upućivanje žurne pomoći drugim državama u slučaju katastrofa, humanitarne pomoći te u slučaju sudjelovanja snaga Republike Hrvatske u mirovnim i humanitarnim operacijama u inozemstvu.

Robne zalihe ne mogu se koristiti za otklanjanje poremećaja i nestabilnosti na tržištu osim u slučajevima iz članka 2. ovoga Zakona.

Robne zalihe koje se koriste u slučajevima iz članka 2. i stavka 1. ovoga članka ovoga Zakona moraju se nadomjestiti istom vrstom i količinom roba, odnosno mora se osigurati novčana protuvrijednost za popunu te količine roba.

Članak 4.

Robne zalihe čine osnovni poljoprivredni, prehrambeni i neprehrambeni proizvodi koji su nužno potrebni za život ljudi, naftni derivati te materijali i sirovine potrebni za proizvodnju, osobito ako imaju poseban značaj za obranu zemlje i zbrinjavanje stanovništva u slučaju velikih prirodnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i ekoloških katastrofa.

Popis roba koje mogu činiti robne zalihe iz stavka 1. ovoga članka u prilogu je ovoga Zakona i predstavlja njegov sastavni dio.

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) da po potrebi dopuni ili zamijeni određene robe iz stavka 2. ovoga članka.

Vrste i količine roba iz stavka 2. ovoga članka utvrdit će se na način propisan odredbama članka 8. i 9. ovoga Zakona.

Članak 5.

Sredstva za stvaranje, uporabu i korištenje te obnavljanje robnih zaliha osiguravaju se:

- u državnom proračunu,
- od zakupnine skladišta i najma opreme robnih zaliha,
- od pozitivne razlike u poslovanju s robnim zalihama,
- od sredstava koja trgovačka društva i druge pravne osobe izdvajaju za osnivanje operativnih (prijelaznih) zaliha po posebnim propisima.

Sredstva iz stavka 1. podstavka 1, 2. i 3. ovoga članka namijenjena su za pokriće troškova kupnje robe, plaćanja usluga, investicijskih izdataka, amortizacije i negativnih razlika u poslovanju s robnim zalihama, te obnavljanju robnih zaliha i vode se na posebnom žiro-računu Ravnateljstva.

Članak 6.

Robnim zalihama upravlja Vlada.

Upravne, stručne i gospodarske poslove u svezi s robnim zalihama obavlja Državno ravnateljstvo za robne zalihe (u daljnjem tekstu: Ravnateljstvo) kao samostalno tijelo državne uprave.

O stanju i upravljanju s robnim zalihama Vlada jednom godišnje, nakon prihvaćanja godišnjeg obračuna robnih zaliha, podnosi izvješće Hrvatskom saboru.

Članak 7.

Radi provedbe nadzora nad upravljanjem robnim zalihama Vlada osniva Savjet za robne zalihe.

Savjet za robne zalihe razmatra prijedlog Bilance strateških robnih zaliha i Godišnjeg programa strateških robnih zaliha te kvartalnih i godišnjih izvješća o upravljanju robnim zalihama sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju za proračune i proračunske korisnike.

Zaključci Savjeta za robne zalihe dostavljaju se Vladi.

Savjet za robne zalihe čine ministri ili zamjenici ministara ministarstava iz članka 8. ovoga Zakona i dva člana iz redova uglednih stručnjaka iz područja gospodarstva.

Mandat članovima traje do opoziva.

Predsjednika i potpredsjednika Savjeta za robne zalihe biraju između sebe članovi Savjeta.

II. PROGRAM ROBNIH ZALIHA

Članak 8.

Stvaranje, obnavljanje, uporaba i korištenje robnih zaliha, te osiguravanje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih zaliha provodi se na temelju Bilance strateških robnih zaliha (u daljnjem tekstu: Bilanca).

U Bilanci se određuje vrsta, naziv i količina roba i osnovni teritorijalni razmještaj robnih zaliha.

Bilancu donosi Vlada na prijedlog Ravnateljstva uz pribavljeno mišljenje Ministarstva gospodarstva, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva i Ministarstva zdravstva.

Osnovni teritorijalni razmještaj robnih zaliha državna je tajna.

Članak 9.

Sukladno Bilanci, donosi se Godišnji program strateških robnih zaliha (u daljnjem tekstu: Godišnji program).

Godišnji program donosi Vlada na prijedlog Ravnateljstva po prethodno pribavljenim mišljenjima ministarstava iz stavka 3. članka 8. ovoga Zakona.

Godišnji program za iduću godinu donosi se do kraja tekuće godine, istodobno s postupkom donošenja državnog proračuna.

Članak 10.

Godišnjim programom određuje se:

- vrsta, naziv, količina, uvjeti i vrijednost robe koja se nabavlja i obnavlja,
- količine pojedinih vrsta roba koje moraju biti stalno na raspolaganju za potrebe opskrbe i broj dana opskrbe s tim količinama,
- razmještaj robnih zaliha po područjima,
- uvjeti pod kojima se određene vrste i količine robnih zaliha mogu skladištiti,
- iznos i izvore potrebnih sredstava za provedbu godišnjeg programa,

- dio robnih zaliha koje se ne stvaraju u robi već se za potrebe nabave tih roba osiguravaju novčana sredstva.

Razmještaj robnih zaliha po područjima država je tajna.

Članak 11.

Novčana sredstva namijenjena za stvaranje robnih zaliha iz članka 10. stavka 1. podstavka 6. ovoga Zakona osiguravaju se za robu koja se u slučaju potrebe može u kratkom roku kupiti od proizvođača ili iz trgovačke mreže kao i za lako pokvarljivu robu.

Za plaćanje robe iz stavka 1. ovoga članka koristit će se sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

O načinu raspolaganja sredstvima iz stavka 2. ovoga članka odlučuje Vlada.

Članak 12.

Pored Godišnjeg programa, Ravnateljstvo izrađuje Pregled operativnih ili prijelaznih zaliha koje su trgovačka društva i druge pravne osobe u obvezi formirati temeljem drugih zakonskih i podzakonskih propisa.

Obvezuju se trgovačka društva i druge pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka da na zahtjev Ravnateljstva dostave podatke o vrsti, količini, vrijednosti i lokaciji operativnih ili prijelaznih zaliha.

III. UPRAVLJANJE ROBNIM ZALIHAMA

Članak 13.

U upravljanju robnim zalihama Vlada:

- donosi Bilancu i Godišnji program robnih zaliha,
- određuje način upravljanja, korištenja i obnavljanja robnih zaliha,
- odlučuje o korištenju robnih zaliha,
- prihvaća godišnji obračun i utvrđuje godišnje izvješće o upravljanju robnim zalihama,
- odlučuje o prodaji nekretnina koje su dotrajale ili nisu potrebne za skladištenje robnih zaliha,
- odlučuje o prijenosu pojedinih sredstava robnih zaliha uz ili bez naknade određenim organizacijama i udrugama, ako su ta sredstva korištenjem postala neprikladna za daljnje držanje.

O upravljanju i korištenju robnih zaliha Vlada odlučuje na temelju prijedloga Ravnateljstva.

Članak 14.

U doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske, Vlada može mijenjati način stvaranja, uporabe i korištenja, obnavljanja robnih zaliha i održavanja skladišnog prostora za smještaj i čuvanje tih zaliha, utvrđen Bilancom i Godišnjim programom, vodeći računa da se one prvenstveno koriste za potrebe obrane.

Vlada može obvezati pravne i fizičke osobe koje proizvode, odnosno koje obavljaju promet određenim vrstama robe koje čine robne zalihe, da u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske moraju proizvoditi odnosno prodavati tu vrstu robe radi popune, odnosno obnavljanja robnih zaliha.

IV. POSLOVI U VEZI S ROBNIM ZALIHAMA

Članak 15.

Ostvarena dobit u poslovanju s robnim zalihama koristit će se za financiranje popune robnih zaliha sukladno usvojenom Godišnjem programu, kao i za financiranje troškova poslovanja s robnim zalihama, a neiskorištena sredstva upućuju se u državni proračun.

Negativna razlika u poslovanju s robnim zalihama teretit će fond robnih zaliha i troškove poslovanja s robnim zalihama.

Članak 16.

Robne zalihe održavaju se pravodobnim obnavljanjem, ovisno o vrsti i prirodi robe i njezinom roku trajanja.

Nabava, prodaja i obnavljanje robnih zaliha provodi se u skladu s Godišnjim programom i posebnim odlukama Vlade.

Roba se obnavlja zamjenom, prodajom i kupnjom robe te iznimno davanjem u zajam radi obnavljanja.

Prodaja i kupnja robe ne smije izazvati negativne poremećaje u odnosima ponude i potražnje na domaćem tržištu.

Iznimno, robe namijenjene za popunu robnih zaliha mogu se osiguravati i obnavljati ugovaranjem proizvodnje na temelju odluke Vlade.

Članak 17.

Robne zalihe skladište se u skladištima u vlasništvu države, u skladištima na kojima država ima pravo korištenja na temelju kreditiranja njihove izgradnje i u skladištima uzetim u zakup.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zbog nedostatka skladišnog prostora u određenim slučajevima robne zalihe mogu se skladištiti i u skladištima pravnih i fizičkih osoba.

Članak 18.

Vlada može svojom Uredbom, radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, odrediti pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost, koje su dužne držati zalihe određenih roba kao dio robnih zaliha.

Uredbom iz stavka 1. ovoga članka Vlada će propisati uvjete za čuvanje zaliha, način postupanja sa zalihama te prava i obveze pravnih i fizičkih osoba koje čuvaju zalihe.

Članak 19.

Poslovi uskladištenja u skladištima iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona mogu se povjeriti pravnim i fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za obavljanje tih poslova (u daljnjem tekstu: skladištari).

Prava i obveze u svezi sa uskladištenjem iz stavka 1. ovoga članka uređuju se posebnim ugovorom.

Poslovi uskladištenja ne mogu se povjeriti pravnim i fizičkim osobama kojima je u posljednje dvije godine pravomoćnom sudskom odlukom ili rješenjem o prekršaju izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane rada, niti skladištarima koji su zbog nemara prouzročili pad kvalitete robe i umanjenje tržišne vrijednosti robe u vlasništvu Ravnateljstva.

Članak 20.

Neiskorištena skladišta i oprema u vlasništvu države, a kojima raspolaže Ravnateljstvo, mogu se dati u zakup pravnoj i fizičkoj osobi na određeno vrijeme.

Iznimno, skladišta i oprema iz stavka 1. ovoga članka mogu se dati u zakup i bez naknade, uz uvjet tekućeg i investicijskog održavanja.

Prava i obveze po osnovu zakupa reguliraju se posebnim ugovorom.

Članak 21.

Roba, oprema, odnosno proizvodi koji su uskladišteni kod pravnih i fizičkim osoba iz stavka 1. članka 19. ovoga Zakona ne mogu biti predmetom ovrhe niti osiguranja potraživanja trećih osoba prema toj pravnoj i fizičko osobi.

Na robi državnih robnih zaliha osoba iz st. 1. članka 19. ovoga Zakona kod koje je uskladištena roba robnih zaliha, nema na toj robi, skladištu ili opremi pravo pridržaja niti založno pravo.

U slučaju pokretanja stečajnog postupka nad osobom iz st. 1. članka 19. ovoga Zakona kod koje je uskladištena roba iz robnih zaliha, priznaje se izlučno pravo na temelju ugovora o uskladištenju (u količini i kvaliteti određenoj ugovorom, odnosno u novčanoj protuvrijednosti u slučaju da robe nema).

V. RAČUNOVODSTVO ROBNIH ZALIHA

Članak 22.

U Ravnateljstvu se vodi računovodstvo sredstava robnih zaliha sukladno propisima o vođenju računovodstva korisnika proračuna.

Rezultati poslovanja s robnim zalihama utvrđuju se godišnjim obračunom. Uz godišnji obračun Vladi se dostavlja izvješće o poslovanju s robnim zalihama s pregledom stanja robe i sredstava za osiguranje skladišnog prostora.

Članak 23.

Kvartalna i godišnje izvješće o upravljanju robnim zalihama sačinjavaju prikaz ostvarenih prihoda i izdataka poslovanja, stanje obveza i potraživanja, prikaz stanja robnih zaliha, prodaje i nabave roba, kontrole državnih robnih zaliha, prelokacije roba, realizaciju odluka i zaključaka Vlade Republike Hrvatske, osiguranje skladišnog prostora za smještaj državnih robnih zaliha i pregled poduzetih pravnih postupaka.

VI. NADZOR

Članak 24.

Nadzor nad provedbom ugovora o uskladištenju i čuvanju robnih zaliha i stanju zaliha provodi Ravnateljstvo.

Nadzor iz stavka 1. ovoga članka provodi se stalno tijekom cijele godine provjerom knjigovodstvenog i količinskog stanja robe, te provjerom stanja kakvoće i uporabljivosti robe.

U obavljanju poslova nadzora iz stavka 1. ovoga članka Ravnateljstvo ima pravo i obvezu:

- narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka u određenom roku,
- narediti premještanje robe na trošak skladištara, ako se ocijeni da je ugrožena zaštita i očuvanje robnih zaliha,
- podnijeti zahtjev, odnosno prijavu za pokretanje prekršajnog odnosno kaznenog postupka,
- raskinuti ugovor,
- pokrenuti druge postupke sukladno posebnim zakonima radi zaštite i očuvanja robnih zaliha.

Za provođenje nadzora iz stavka 2. ovoga članka, Ravnateljstvo može angažirati i druga državna i stručna tijela.

Inspeksijski nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona koje se odnose na provedbu ugovora o skladištenju i čuvanju robnih zaliha i stanju zaliha, prema odluci Vlade Republike Hrvatske mogu obavljati gospodarski inspektori Državnog inspektorata.

Članak 25.

Pravne i fizičke osobe kojima je ugovorom povjereno obavljanje poslova u svezi s robnim zalihama dužne su omogućiti pregled robe, skladišta i objekata u kojima se proizvodi ili nalazi roba robnih zaliha i staviti na uvid svu potrebnu dokumentaciju iz poslovanja s robnim zalihama, te omogućiti ovlaštenim službenicima Ravnateljstva izuzimanje i premještaj robe.

U slučaju onemogućavanja kontrole ili ometanja ovlaštenih službenika Ravnateljstva, Ravnateljstvo će radi zaštite robe iz robnih zaliha, sukladno zakonu, zatražiti intervenciju mjerovanih državnih tijela.

VII. KAZNE NE OREDBE

Članak 26.

Fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi s kojom je sklopljen ugovor o uskladištenju robe iz robnih zaliha, koja tom robom protivno odredbi članka 19. ovoga Zakona neovlašteno raspolaže ili joj promijeni namjenu, kaznit će se za kazneno djelo zatvorom od jedne do pet godina.

Članak 27.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna i fizička osoba:

- ako se ne pridržava ugovora o uskladištenju i čuvanju robnih zaliha (članak 19. stavak 2.),
- ako se ne pridržava ugovora o zakupu skladišta i opreme (članak 20. stavak 3.),
- ako ne postupi po rješenju Ravnateljstva (članak 24.),
- ako spriječi ovlaštenog službenika Ravnateljstva i drugih ovlaštenih tijela u poslovima nadzora (članak 25.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ravnateljstva iz stavka 2. članka 6. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Savjet za robne zalihe iz članka 7. ovoga Zakona Vlada će osnovati u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 29.

Bilancu iz članka 8. ovoga Zakona i Godišnji program iz članka 9. ovoga Zakona Vlada će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivati će se propisi doneseni na temelju Zakona o državnim robnim zalihama ("Narodne novine" br. 68/98).

Članak 30.

Obvezuje se Ravnateljstvo da nakon stupanja na snagu propisa iz članka 29. ovoga Zakona izvrši popis robe i skladišta državnih robnih zaliha, te ugovore o skladištenju robnih zaliha sklopljene do stupanja na snagu ovog Zakona uskladi s odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana donošenja Godišnjeg programa.

Članak 31.

Roba iz robnih zaliha koja prema Bilanci više ne bude predstavljala robne zalihe, te roba koja predstavlja tržišne robne zalihe stvorene do stupanja na snagu ovog Zakona prodat će se prema tržišnim uvjetima.

Novčana sredstva ostvarena prodajom roba rasporedit će se:

- za stvaranje robnih zaliha,
- za osiguranje potrebnoga skladišnog prostora i opreme za smještaj i čuvanje robnih zaliha,
- za troškove poslovanja s robnim zalihama,
- za pokriće negativnih razlika u cijeni,
- neiskorištena sredstva prihod su državnog proračuna,
- o rasporedu sredstava odlučuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 32.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o državnim robnim zalihama (Narodne novine” br. 68/98).

Članak 33.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Narodnim novinama”.

POPIS ROBA KOJE MOGU ČINITI STRATEŠKE ROBNE ZALIHE

Red. br.	Vrsta robe	Način osiguranja	
		u robi	u novcu
1	2	3	4
	I. ŽITARICE I PRERAĐEVINE		
1.	Pšenica	x	
2.	Kukuruz	x	
3.	Riža		x
4.	Tjestenina		x
	II. MESO I MESNE KONZERVE		
5.	Goveđe meso	x	
6.	Svinjsko meso	x	
7.	Mesne konzerve	x	
8.	Riblje konzerve	x	
	III. MLIJEKO I MLIJEČNE PRERAĐEVINE		
9.	Mlijeko u prahu	50%	50%
10.	Sir topljeni		x
11.	Sir polutvrđi		x
12.	Mlijeko trajno		x
	IV. MASNOĆE		
13.	Biljna mast		x
14.	Mast životinjskog porijekla		x
	V. ZASLAĐIVAČI		
15.	Šećer	x	
16.	Med		x
	VI. SOL I ZAČINI		
17.	Kuhinjska sol	x	
18.	Vegeta		x
19.	Papar		x
20.	Mljevena paprika		x
21.	VII. KONZERVIRANO POVRĆE		x
22.	VIII. VOĆNA MARMELADA		x
23.	IX. KAVA		x
24.	X. JUHE KONCENTRAT		x
25.	XI. JAJA		x
	XII. OSTALO		
26.	Cjelodnevni suhi obrok	x	
27.	Dječja hrana voćna		x
28.	Dječja hrana mliječna		x

1	2	3	4
	I. NAFTNI DERIVATI		
1.	Eurozidel-Diesel gorivo	x	
2.	Diesel gorivo DS-brod.	x	
3.	Motorni benzin BMB 95	x	
4.	Motorni benzin MB i BMB 98	x	
5.	Mlazno gorivo GM-1	x	
6.	Mazut	x	
7.	II. ANTIFRIZ	x	
	III. GRAĐEVINSKI MATERIJALI		
8.	Betonsko željezo - rebrasto i glatko		x
9.	Cement		x
10.	Opekarski proizvodi		x
11.	IV. BIJELI LIM ili steromal		x
	V. PROIZVODI OD PLASTIČNIH MASA		
12.	Plastične folije		x
13.	Plastične cijevi za vodovod, kanalizaciju i plinovod		x
	VI. PAPIR I KARTON		
14.	Roto-papir		x
15.	Kartonska ljepenka		x
	VII. DUHANSKI PROIZVODI		
16.	Cigarete		x
	VIII. AKUMULATORI I ELEKTROLIT		
17.	Akumulatori		x
18.	Elektrolit		x
	IX. VOZILA, AGREGATI I PUMPE		
19.	Antiakcident	x	
20.	Reanimobil	x	
21.	Plovila	x	
22.	Višenamjenske cisterne	x	
23.	Agregati	x	
24.	Pumpe za vodu	x	
25.	Metlenice	x	
26.	Naprtnjače	x	
27.	Potopne pumpe	x	
	X. OPREMA I ROBA ZA OPSKRBU, SMJEŠTAJ I ZDRAVSTVENO ZBRINJAVANJE STANOVNIŠTVA		
	a) Oprema		
28.	Mobilna bolnica moduskog tipa	x	
29.	Kontejneri za stanovanje	x	
30.	Auto kamp prikolice	x	
31.	Šatori	x	
32.	Vreće za mrtvace	x	
33.	Vreće za spavanje	x	
34.	Poljski ležajevi	x	

1	2	3	4
35.	Jastuci	50%	50%
36.	Jastučnice	50%	50%
37.	Deke	50%	50%
38.	Plahte	50%	50%
39.	Spremnici za vodu	x	
40.	Sanitarna oprema	x	
41.	Oprema za zbrinjavanje otpada	x	
42.	Pokretne kuhinje	x	
43.	Komplet za jelo i piće	50%	50%
44.	Plinska svjetiljak s bocom	x	
45.	Svjetiljka akulampa	x	
46.	Svijeće	x	
47.	Šibice	x	
	b) Higijensko-kozmetički proizvodi		
48.	Deterdžent za rublje		x
49.	Deterdžent za suđe		x
50.	Pasta za zube		x
51.	Četkica za zube		x
52.	Sapun		x
	Papirnata konfekcija		
53.	Toalet papir		x
54.	Papirnati ručnici		x
55.	Higijenski ulošci		x
56.	Pelene - dječje		x
57.	Pelene za inkontinenciju		x
	XI. SREDSTVA ZA ASANACIJU		
58.	Sredstva za dezinfekciju vode i prostora	50%	50%
59.	Sredstva za dezinsekciju	50%	50%
60.	Sredstva za deratizaciju	50%	50%

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovom odredbom određuje se što se uređuje odredbama Zakona glede stvaranja, korištenja i obnavljanja robnih zaliha.

Članak 2. i 3.

Ovim odredbama određuje se stvaranje robnih zaliha i korištenje za osiguranje potreba opskrbe stanovništva u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske i za osiguranje potreba u slučaju velikih prirodnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i ekoloških katastrofa i uvjete za slučaj korištenja zaliha u izuzetnim okolnostima. Te okolnosti mogle bi se smatrati eventualna humanitarna pomoć i sl.

Članak 4.

Ovom odredbom određuje se da robne zalihe čine osnovni prehrambeni i neprehrambeni proizvodi nužno potrebni za život ljudi, naftni derivati te materijali i sirovine potrebne za proizvodnju, osobito ako imaju značaj za obranu zemlje.

Popis roba koje mogu činiti državne robne zalihe u prilogu je i sastavni dio je ovog Zakona, a ovlašćuje se Vlada da po potrebi izmijeni ili dopuni listu roba, ovisno o potrebi vodeći računa o namjeni robnih zaliha iz članka 2. Zakona.

Članak 5.

Ovom odredbom određuje se način financiranja robnih zaliha putem sredstava iz državnog proračuna, sredstvima dobivenim od zakupnine skladišta i opreme, pozitivne razlike u poslovanju s robnim zalihama i od sredstava koja trgovačka društva izdvajaju za osnivanje operativnih (prijelaznih) zaliha po posebnim propisima. Ova sredstva koriste se za pokriće troškova kupnje roba i plaćanje usluge i obnavljanju robnih zaliha, a vode se na posebnom računu osim sredstava koja osiguravaju trgovačka društva.

Namjera predlagača Zakona je da se pored klasičnih državnih robnih zaliha s kojima upravlja Vlada Republike Hrvatske u doba mira, evidentiraju i one operativne (prijelazne) zalihe koje su po posebnim propisima dužna financirati i osnivati trgovačka društva.

Članak 6.

Prema ovoj odredbi određeno je da robnim zalihama upravlja Vlada Republike Hrvatske, a za obavljanje upravnih, stručnih i gospodarskih poslova ustrojava se Državno ravnateljstvo za robne zalihe kao samostalno tijelo državne uprave.

Iskustva u proteklih deset i više godina nedvojbeno ukazuju da je poslovanje s robnim zalihama (planiranje, usuglašavanje sa ostalim ministarstvima oko izrade programa popune, upotrebe i drugim gospodarskim poslovima s robnim zalihama) najefikasnije kada je državno tijelo odgovorno za robne zalihe bilo samostalno. Poslovanje s robnim zalihama pored upravnih, u većoj mjeri sadrži komercijalne poslove, poslove ugovaranja skladištenja, kontrole stanja i kvalitete roba i druge poslove koji su sličniji djelokrugu trgovačkih društava.

Članak 7.

Ovom odredbom uređuje se nadzor nad upravljanjem robnim zalihama od strane Savjeta za robne zalihe koji osniva Vlada Republike Hrvatske. Savjet ima osam članova, iz redova ministara ili zamjenika ministara iz stavka 3. članka 8. ovoga Zakona i iz redova stručnjaka iz područja gospodarstva dva.

Ovom odredbom određen je i sadržaj nadzora Savjeta.

S obzirom da je ovim prijedlogom Zakona predviđeno da Hrvatski sabor samo donosi Zakon i jednom godišnje raspravlja o izvješću Vlade Republike Hrvatske o stanju i upravljanju robnim zalihama, a svi ostali zadaci u provođenju Zakona su u nadležnosti Vlade Republike Hrvatske, mišljenja smo da bi Savjet za robne zalihe trebala osnivati Vlada Republike Hrvatske, a umjesto zastupnika prema važećem Zakonu da članovi Savjeta budu ministri ili njihovi zamjenici iz ministarstava koji su, s obzirom na djelokrug, direktno zainteresirani za nadzor nad poslovanjem s robnim zalihama i dva ugledna stručnjaka iz područja gospodarstva.

Članak 8. do 12.

Ovim člancima uređuje se stvaranje, obnavljanje, uporaba i korištenje robnih zaliha, te osiguravanje skladišnog prostora za smještaj i čuvanje robnih zaliha.

U odnosu na dosadašnje zakonsko rješenje, Bilancu strateških robnih zaliha, prema prijedlogu ovoga Zakona, donosi Vlada Republike Hrvatske umjesto Hrvatskog sabora.

Odredbom članka 11. uređeno je da će se za potrebe osiguranja onih roba koje se ne čuvaju u robnim zalihama, a u slučaju potrebe se mogu kupiti od proizvođača ili iz trgovačke mreže, novčana sredstva koristiti iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Odredbom članka 12. uređuje se obveza Ravnateljstva i trgovačkih društava za izradom posebnog pregleda operativnih (prijelaznih) zaliha koje se osnivaju temeljem drugih zakonskih i podzakonskih propisa. U vrijeme izrade nacрта prijedloga ovoga Zakona takova obveza je propisana Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata (Narodne novine br. 68/2001). Na taj način bi se na jednom mjestu i sveobuhvatnije dobila realnija procjena mogućnosti u fazi planiranja kao i u fazi izvršavanja osiguranja osnovne opskrbe u slučajevima iz članka 2. ovog prijedloga Zakona.

Članak 13.

Ovom odredbom određuju se poslovi koje u svezi s upravljanjem robnim zalihama obavlja Vlada Republike Hrvatske. Odlučivanje o korištenju robnih zaliha Vlada obavlja na osnovi prijedloga Ravnateljstva.

Članak 14.

Ovom odredbom uređuju se ovlaštenja Vlade o pitanju stvaranja, obnavljanja i korištenja robnih zaliha u vrijeme ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske.

Članak 15. i 16.

Ovim odredbama uređuje se da se ostvarena dobit u poslovanju koristi za financiranje popune robnih zaliha osim neiskorištenog dijela koji se upućuje u državni proračun, a da negativna razlika tereti fond robnih zaliha, te nabava, prodaja i obnavljanje robnih zaliha.

Članak 17.

Ovom odredbom se određuje da se robne zalihe mogu uskladištiti u skladištima u državnom vlasništvu, u skladištima na kojima država ima pravo korištenja na temelju kreditiranja njihove izgradnje i u skladištima uzetim u zakup. Iznimno, robne zalihe mogu se uskladištiti kod pravnih i fizičkih osoba.

Članak 18.

Ovom odredbom određuje se da Vlada može radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske propisati obvezu pojedinim pravnim i fizičkim osobama za čuvanje određene robe na zalihama. Uredbom o određivanju pravnih i fizičkih osoba uređuju se uvjeti za čuvanje i način korištenja zaliha te prava i obveze osoba koje čuvaju zalihe.

Članak 19.

Skladištenje robe može se povjeriti pravnim osobama koje ispunjavaju uvjete za obavljanje tih poslova, a prava i obveze u svezi sa skladištenjem uređuju se posebnim ugovorom.

Poslovi skladištenja ne mogu se povjeriti pravnim i fizičkim osobama dužnicima Ravnateljstva, te onima za koje je izrečena kazna za kazneno djelo ili prekršaj u posljednje dvije godine, niti skladištarima koji su zbog nemara prouzročili štetu Ravnateljstvu.

Članak 20.

Ovom odredbom uređuje se postupanje s neiskorištenim skladištima. Skladišta se mogu dati na korištenje pravnoj osobi bez naknade uz obvezu tekućeg i investicijskog održavanja skladišta.

Članak 21.

Ovom odredbom osigurava se maksimalna pravna zaštita državnih robnih zaliha.

Naime, članak 736. Zakona o obveznim odnosima u stavku 2. određuje da skladištar za svoja potraživanja iz ugovora o uskladištenju ima založno pravo na toj robi, što u ovom slučaju to nije moguće budući da se radi o robi koja čini državne robne zalihe.

Osim toga, ovom odredbom uređuje se zaštita robnih zaliha u stečajnim postupcima i to prvenstveno zbog neujednačenosti sudske prakse.

Članak 22. i 23.

Ovom odredbom uređuje se vođenje računovodstva sredstava robnih zaliha, te utvrđivanje godišnjeg obračuna i obveza izvješćivanja Vlade o poslovanju s robnim zalihama, te stanju roba i pregledu sredstava za osiguranje skladišnog prostora.

Članak 24. i 25.

Ovim odredbama određuju se nadležnost za nadzor nad robnim zalihama kod skladištara, izvršenje ugovornih obveza, kao i mjere koje se mogu poduzeti.

Skladištari koji obavljaju poslove u svezi s robnim zalihama dužni su postupiti prema traženju ovlaštenih osoba i omogućiti im uvid u stanje robnih zaliha.

Članak 26. i 27.

Ovim odredbama određuju se kazna zatvora i novčane kazne za prekršaj u slučaju ponašanja suprotno Zakonu.

Članak 28.

Ovom odredbom propisuju se rokovi za donošenje Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ravnateljstva i osnivanje Savjeta za robne zalihe.

Članak 29.

Ovom odredbom određuju se rokovi za donošenje Bilance iz članka 8. i Godišnjeg programa iz članka 9. ovoga prijedloga Zakona, kao i način poslovanja s robnim zalihama do donošenja navedenih akata.

Članak 30.

Prema ovoj odredbi postojeći ugovori o skladištenju robnih zaliha moraju se uskladiti s odredbama Zakona u roku šest mjeseci nakon donošenja Godišnjeg programa robnih zaliha.

Članak 31.

Ovom odredbom određuje se da će se roba, koja prema Zakonu neće predstavljati robne zalihe, prodati prema tržišnim uvjetima, kao i raspored novčanih sredstava ostvarenih prodajom roba.

Članak 32. i 33.

Ovim odredbama određuje se prestanak važenja Zakona o državnim robnim zalihama donesenog 1998. godine, te stupanje na snagu Zakona.